

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 102

číslo: 3

16. ledna 2022

Cena: 10 Kč

Viděli jsme na východě jeho hvězdu

a přišli jsme se mu poklonit

Výše uvedený text z Matoušova evangelia 2,2 byl zvolen pro letošní Týden modliteb za jednotu křesťanů (18. - 25. ledna 2022), který každoročně organizuje Papežská rada pro jednotu křesťanů Římskokatolické církve společně s Komisí pro víru a řád Světové rady církví, již jsme jako CČSH aktivní členkou.

„Nechodme za hvězdami, které vyjdou a zhasnou. Ty jsou často jen bludičkami. Pojďme podobně jako mudrci z Východu a pokloňme se před Králem králů.“

Vyzývají společně biskup Tomáš Tyrlik, nově zvolený předseda Ekumenické rady církví v ČR, a Mons. Tomáš Holub, delegát České biskupské konference ŘKC pro ekumenismus, v úvodu k české verzi navržených textů pro Týden modliteb. Poukazují na to, že v době šířící se pandemie covid-19, „možná právě uprostřed této tmy a mnohých bolestí toužíme víc než kdy jindy po Světle, které dává naději. To Světlo bylo lidstvu darováno skrze narození Ježíše Krista v Betlémě.“

Téma Světla dále rozvíjejí v závěru své předmluvy výzvou, abychom šli společně za Světlem a s ním do svého mnohdy tápajícího a bloudícího okolí. A přejí, aby toto Světlo – Ježíš osvčoval i naše putování tímto světem.

Výběrem tématu a přípravou návrhu textů pro Týden modliteb v roce 2022 byla pověřena Rada

církvi Blízkého východu se sídlem v libanonském Bejrútu. Účastníci mezinárodního týmu společně se členy rady církví Blízkého východu texty rozpracovali do jednotlivých dní celého týdne.

„Oblast Blízkého východu trpí pokračujícími vojenskými konflikty, oslabením ekonomické odolnosti i sociálních struktur, vynucenými demografickými změnami a opomíjením hodnotových systémů.“

Proto mezinárodní výbor vyslovil v modlitbě přání, aby „větší jednota křesťanů na Blízkém východě i na celém světě přispěla k důstojnějšímu, spravedlivějšímu a pokojnějšímu životu všech lidí naší doby i budoucích časů.“

Programová brožura obsahuje tradičně navržený program bohoslužby a texty na každý den týdne. Každý den je uvozen citací jednoho z veršů Mt 2,1-12, který tvoří rámec textu motto. Vybraný verš je doplněn jednovětou výpovědí vztahující se k citaci a dalšími čtyřmi texty: ze Starého zákona, ze Žalmy, z novozákonní epistolky a z evangelia

Dokončení na str. 4

Přátelství

– téma Novoroční ekumenické bohoslužebné slavnosti církevních představitelů v roce 2022

Česká biskupská konference Římskokatolické církve a Ekumenická rada církví v ČR uspořádaly 1. ledna od 18 hodin za účasti představitelů církví v kostele Krista Spasitele na Barrandově tradiční Novoroční ekumenickou slavnost. Setkání živě přenášela Česká televize.

Tématem se tento rok stalo PŘÁTELSTVÍ.

Pořadem provázel Stanislav Příbyl, generální sekretář ČBK. V úvodu obeznámil přítomné i diváky s tématem modliteb: „za náš národ, naši zemi, za život v míru, bezpečí, svobodě, za všechny.“ S ohledem na motto, které bylo vybráno z Žalmy 133: „Jaké dobro, jaké blaho tam, kde bratři bydlí svorně! Tam udílí Hospodin své požehnání, život na věky.“ zdůraznil, že modlitba bude směřovat též k tomu, „co naše společnost tolik potřebuje: za přátelství bez podmínek.“ Poukázal následně na v kostele vystavenou ikonu Nejsvětější Trojice Andreje Rubleva, znázorňující tři anděly, tři osoby Božské Trojice, vyjadřující myšlenku pokoje, harmonického souladu a přátelství, a tak i všechny účastníky Novoroční ekumenické slavnosti.

Po úvodní modlitbě biskupa Tomáše Holuba přečetl bratr Břetislav Smysl homilii papeže Františka, již zahájil v říjnu 2021 v basilice sv. Petra ve Vatikánu synodální proces. Papež František v ní zdůraznil téma setkání.

Setkání může změnit život člověka. Evangelia jsou plná vyprávění o setkáních s Kristem, která uzdravují. Papež proto vyzývá k nalezení si času na setkání s Pánem i mezi sebou. Skutečné setkání se rodí z naslouchání a to srdcem, jen tak se druhý člověk cítí přijat. Setkání

a naslouchání slouží dialogu, který nás proměňuje. Papež vybízí k oproštění se od toho, „co je světské, od opakujících se a uzavřených pastoračních modelů“, a vede k dotazování se na to, co nám chce Bůh říci a jakým směrem nás chce vést. Přeje dobrou společnou cestu poutníků, kteří nechtě jsou zamilováni do evangelia a otevření k překvapením Ducha. A vyzývá: „Nenechme si ujít milostivé příležitosti k setkání, vzájemnému naslouchání a rozlišování“ a ujišťuje: „Když hledáme Pána, je to on, kdo nám již přichází vstříc se svou láskou.“

Po společné písni přečetl biskup Evangelické církve AV v ČR Marián Čop text z deuterokanonické starozákonní knihy Sirachovec 6,5-

18 na téma přátelství (pravého – věrného i nepravého). Zpěvačka Magdalena Kulhanová, která doprovázela zpěvem celý pořad, vedla též zpěv Žalmy 8.

Poté přečetla Ivana Procházková, nově ustanovená superintendenta Evangelické církve metodistické, text ze Skutků apoštolských o uzdravení chromého apoštolem Petrem.

Biskup Tomáš Holub uvedl svou homilii vzpomínkou na pobyt biskupů v Římě, kde viděl jako suvenýr dlaždici s citací filosofa a politika Seneky: *vis amari, ama, tj. jestliže chceš být milován, miluj.* Je tedy potřeba udělat první krok, nebýt pasivní, mít otevřenou náruč.

Nicméně před Senekův citát biskup *Pokračování na str. 2*

Ekumenická studentská slavnost

Zveme vás na tradiční 15. ekumenickou slavnost pro studenty, děkany, pedagogy a zaměstnance pražských teologických fakult v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů

v úterý 18. ledna 2022 v 18 hodin

v kostele sv. Václava Na Zderaze

Bohoslužbu slova dle formuláře Týdne modliteb za jednotu křesťanů vedou studenti jednotlivých teologických fakult a škol

Varhanní doprovod: Blahoslav Rataj

Pořádá Církve československé husitské ve spolupráci s Ekumenickou radou církví ČR. Děkujeme NO CČSH na Novém Městě za láskavě poskytnutý prostor.

Přátelství

- téma Novoroční ekumenické bohoslužebné slavnosti...

Dokončení ze str. 1

Holub staví: *tu es amatus, ama*, ty jsi milován, miluj. Tzn. naše schopnost milovat vychází ze zkušenosti z přátelství a lásky, kterou nám nabídl Bůh. Je to reakce na to, co jsme zakusili od Boha, protože Bůh miluje jako první a nabízí své přátelství. Od něho přichází iniciativa – viz Jan (Tak Bůh miloval svět, že dal svého jediného Syna) a 1 J (Poznali jsme Boží lásku a uvěřili jsme v ni). A biskup Holub shrnuje: „*Jen tak, když jsme ochotni k našemu setkání s milujícím Bohem, tak jsme schopni se vyvarovat naší křesťanské křehčovitosti a výkonnosti, která si musí všechno zasloužit.*“ Propojil symbol

Vánoc („rozevřenou náruč malého Ježíška“) a Velikonoc („rozeptané paže ukřižovaného v trvalém a neodvolatelném gestu lásky“), z čehož vychází naše přátelství, neboť jen ti, „kteří přijali Boží pozvání stát se Božími přáteli, protože uvěřili v Boží lásku“, budou schopni „milovat způsobem, který znamená, že Bůh je ten, který člověka předchází a dává mu sílu.“

Po společné písni Učini mě, Pane, nástrojem, na text Františka z Assisi, zhudebněný Petrem Ebenem (ve Zpěvníku CČSH č. 266) se jednotliví představitelé církví modlili v přímlovách. Bratr patriarcha Tomáš Butta se přimlouval za

všechny nemocné a trpící, oběti koronavirové pandemie a jejich blízké, za lékaře, sestry a zdravotníky, kteří pomáhají pandemii zvládnout.

S druhou homilií vystoupil Tomáš Tyrlik, biskup Slezské církve evangelické AV a tč. předseda ERC. Ve své úvaze zdůraznil význam pravého přátelství. Přítel je při nás za každé situace. (viz Přísloví 17,17: „V každém čase miluje přítel, zrodil se bratrem pro doby soužení“, viz i české přísloví: V nouzi poznáš přítele, které ukazuje, že „Opravdové přátelství prověří životní krize, ocitneme-li se v nouzích, nesnážích či trápeních.“) Biskup Tyrlik dále poukázal na další rozměr pravého přátelství: „Přátelé nám také řeknou pravdu o nás, ... poskytnou nám útěchu, pomoc, otevrou nám své srdce, ...ve chvíli bolesti s námi budou sedět a držet za ruku...“, což dovedl k zhodnocení:

„Přátelství je jedna z nejcennějších a nejvzácnějších hodnot v životě.“ Dále se zamyslel nad polarizací naší společnosti vlivem pandemie. Otřesen, že lze dokonce vidět až i nenávisť, nabádal, že je třeba o to usilovněji tvořit opravdová přátelství. Zdůraznil dále, že sice nemůžeme z větší části ovlivnit, zda nás přátelé opustí, či ne, ale můžeme ovlivnit, jakými přáteli budeme. Možná máme zkušenost opuštění přáteli, možná nás někdo opustil, sdílel dále myšlenku s účastníky novoroční slavnosti. Existuje ale skutečný přítel, Ježíš. Po citaci Jana 15,13 (Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele) zdůraznil, že Ježíš to nejen řekl, ale i vykonal – obětoval svůj život za přátele, ale i nepřátele. S odkazem na to vyzval: „*Budme takovými přáteli, jako je Ježíš nám, nečekejme na úsměv, abychom byli milí, nečekejme, až nás bude někdo milovat, učme se milovat druhé, nečekejme, až budeme osamělí, abychom poznali hodnotu přátelství, nečekejme, poněvadž nevíme, jak dlouho ta příležitost bude ještě trvat.*“

Na závěr popřál všem rok plný přátelství s Bohem i mezi námi, lidmi.

Součástí ekumenické bohoslužebné slavnosti bylo též pozhnutí biskupa Tomáše Holuba koledníkům a kolednicím Tříkrálové sbírky. Protože z důvodu pandemie nebylo možné pozhnat koledníkům tradičně v katedrálách, bylo pozhnutí uděleno všem koledníkům a kolednicím prostřednictvím TV a na místě několika vybraným z nich.

Áronským pozhnutím uzavřeli biskup Holub a biskup Tyrlik, jako zástupci ČBK a ERC, ekumenickou bohoslužebnou slavnost a všichni zazpívali jednu z nejstarších a nejznámějších koled: Narodil se Kristus Pán.

Kéž tedy pravé přátelství a lásku, které nám prokazuje stále náš Pán Ježíš Kristus, dokážeme proměňovat v přátelství a lásku s našimi bližními a otevíráme svou náruč i srdce po všechny dny, dokud je nám čas daný.

Hana Tonzarová

Stále se radujte

Náš farář má mnoho vlastností, pro které si ho vážíme. Má však také své specifické zvyky, které mu rádi tolerujeme. Při obřadu večere Páně například vyjímá velkou hostii z patény způsobem podobným vyklápění vánočního cukroví z formičky. Už jsme si na to zvykli, vždyť jinak probíhá obřad se vši důstojností!

Ale tentokrát - zrovna na Nový rok - chybělo málo a důstojnost by byla tatam. V daný okamžik hostie jaksi nešla z patény ven, jakoby byla přilepená! Nepomohlo vyklápění, ba ani poklepnutí, až nakonec s trochou obratnosti bratra faráře si dala posvátná hostie říct. Přítomní to napjatě sledovali. A především sborovnice, která si uvědomila, že to ona sama zavinila. Při chystání stolu Páně si totiž důkladně postříkala ruce desinfekcí. A když pokládala hostii na patěnu, měla zřejmě ještě mokré prsty. Proto se hostie k patěně přilepila.

Drobné rozveselení při vážném úkonu. A proč ne? Vždyť pobídka apoštola Pavla zní: „Stále se radujte.“ Skutečnost, že se tato příhoda stala zrovna první den v roce, přivedlo pisatelku k myšlence. Což tak dát si za úkol větší všímavost k radostným událostem, k drobným příhodám vzbuzujícím úsměv? Každý den aspoň jedno pousmání.

A pokud je to možné, tak se o ty drobné radosti podělit s druhými. Zkusíte to taky? Vždyť „Bůh má rád veselé lidi!“ Erika Manová

Z kazatelského plánu

2. neděle po Zjevení - Křtu Páně

Chválu vzdejte Hospodinu a vzývejte jeho jméno, uvádějte národům ve známost jeho skutky, zpívejte mu, pějте žalmy, přemýšlejte o všech jeho divech. (Žalm 105,1-2)

První čtení: Izajáš 62,1-5

Tužby:

2. Abychom rostli v poznání Božího stvořitelského a vykupitelského díla, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom v každodenním životě řídili se moudrostí Božího slova, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, tobě patří všechna stvoření, vždyť každému tvorů jsi vdechl život. Prosíme tě, i nás oživuj a obnovuj svým svatým Duchem! Osviť nás, Bože, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: 1. Korintským 12,1-11

Evangelium: Jan 2,1-11

Verš k obětování: Žalm 50,23

Verš k pozhnutí: Srov. Jan 2,7-11

Modlitba k pozhnutí:

Panovníku Hospodine, posvěcuj si nás častým a zbožným přijímáním svátostného chleba a kalicha, abychom ti působili radost zachováváním tvé vůle! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 14, 35, 43, 185, 188

Nad Písmem

Ještě nepřišla má hodina

Příběh z Janova evangelia je příběhem z běžného života. Každý z nás v nějaké podobě zažil svatbu, ať už svou vlastní anebo byl na nějakou pozván. Světba v Káně Galilejské byla však trochu jiná, než jak ji známe my z naší doby.

Zúčastňovali se jí nejen všichni příbuzní, ale celá široká židovská pospolitost. Také netrvala jen jeden den, ale často celý týden nebo ještě mnohem déle. Zúčastnit se jí byla společenská záležitost a odmítnout účast byla povětšinou urážka rodiny. Na svatbě v Káně byla i Ježíšova matka a byl pozván také Ježíš se svými učedníky. Světba je vždycky radostná a veselá událost. Schází se tu dva šťastní lidé, ženich a nevěsta, kteří zpečetí svou lásku spojením životů. Jsou u toho i jejich rodiny, přátelé, sousedé. Jsou na hostině, kde je plno jídla a pití. A všichni tu odkládají starosti, protože na svatbě by se všichni měli radovat a veselit a aspoň na chvíli zapomenout na všední starosti života. Cílem tohoto vyprávění je však něco jiného. Cílem je poznat, kým vlastně je samotný Ježíš, a skrze proměnu vody ve víno při svatbě, skrze toto znamení, v něho uvěřit. Je to vlastně i první znamení, které Ježíš učinil na své cestě služebníka. Je to celé trochu zvláštní, přijímáme Ho hlavně tam, kde je třeba nějaké pomoci, a už zapomináme, že nepřišel jen pro ty opuštěné, nemocné, umírající.

Nepřišel jen osvobodit od bolestí, ale přišel i pro ty, kdo si zdánlivě

vystačí sami a nepotřebují ho. Na svatbě byli všichni spokojeni a šťastní, vše bylo připraveno a přichystáno. Jenže na té z našeho příběhu se náhle schylovalo ke katastrofě. Něco se stalo a došlo víno. Kdyby se to provalilo, byl by to kopec ostudy pro ženicha. Co dělat a jak to napravit? Prekérní situace a umíme si ji zcela představit. Stačí totiž často jen nepatrná maličkost a všechno se hrouť a sype. Jinak řečeno, člověk nepotřebuje Boha, jenom když na něho dolehne nemoc a trápení, potřebuje Ho i tehdy, když se zdánlivě daří. Člověk si nedokáže zařadit své vlastní štěstí. Vždycky se objeví něco, co ho zkálí. Marie se u svého syna přimlouvá, ale Ježíš nerozumí, nebo že by nechtěl?

Ještě nepřišla má hodina – nakonec však Ježíš matčinu prosbu vyslechně, ale přílišná radost a ochota v něm není. – Ještě nepřišla má hodina – Marie chce hned vyřešit nastalý problém. Jenže Ježíš myslí do budoucnosti, ne na svatbu. Myslí na vykoupění a vysvobození z moci hříchu a smrti všech lidí. Co je mu teď do nějaké svatby, i když ho prosí jeho vlastní matka... Jeho úkol je kosmický, zatímco víno na svatbě je pouhá maličkost.

Myslíme jako Marie. Vlastně se k Němu my sami obrácíme jen o jakousi výpomoc. Jenom když nám dojdou vlastní síly. Víc nechceme ani nežádáme. Děláme si všechno po svém a sami a Bůh je pro nás jen jakýmsi pomocníkem, který zaskočí,

když zrovna nestačíme. On je ale tady pro nás. Jeho pomoc není jen jakousi záplatou, nabízí mnohem víc, nabízí nám nový život. Marie už nenaléhá – udělejte, co vám řekne – A její radu bychom si měli vzít všichni k srdci.

Jsme-li vedeni k určitým skutkům, možná i zvláštním, pak je dobré vzpomenout na Marii a nechat se vést. Kdo tehdy nanosil všechnu tu vodu ze studně, které muselo být na šest hektolitrů, kdo se zapotil, aby po vědrech naplnil až po okraj očištěné nádoby, co všechno předcházelo, aby kádě byly plné vody a Ježíš mohl udělat dobré víno, se nikdy ne-do-zvíme. Jedno však je jisté: když ho správce hostiny ochutnal, nevěřil vlastní chuti. Žádný podradný druhák, který se zpravidla nalévá, když už jsou všichni za zenitem a vypili by cokoli.

Správce chválil ženicha – Každý člověk podává nejprve dobré víno a když se hosté napijí, víno horší. Ty jsi však uchoval dobré víno až pro tuto chvíli. – Tato slova nám bezděčně připomínají, že lidé jsou stále stejní, klamou a využívají slabosti bližních. A vlastně se nad tím ani nepohoršujeme. Svět chce být přece klamán. Kdo však nezneužívá našich slabostí a vždycky dává jen to nejlepší, je sám Ježíš. Nalévá nám z poháru vína, nalévá všem, i těm, kdo nejsou pozvaní, ale kdo jsou čisti a spravedliví, protože dobrého vína je dost pro všechny. Amen.

Alena Fabiánová

Pane Ježíši Kriste, ty, který jsi Pánem nad pány,

ty, který jsi Králem nad králi,

ty, živé Slovo, které přichází k nám, ke všem, kdo ti otevíráme svá srdce, abychom přijali víno, které nám naléváš, dej, aby víno lásky a milosti rozproudivo krev v našich žilách, abychom my sami jako tví služebníci dokázali otvírat dveře srdcí lidí okolo sebe, aby tvá záře lásky mohla vstoupit a naplnit všechna lidská srdce. Amen.

Před 45 lety u střešovické vojenské nemocnice

Na východ od vojenské nemocnice přiléhají ke svažující se Střešovické ulici zalesněné skály, dnes přírodní rezervace, přes níž vede serpentina k zastávce tramvaje Pod Bateriemi. Toho dne, v pondělí 17. ledna, za slunného odpoledne kráčel po ní osamělý chodec; bělovlasý pán, již věkem nachýlen, jiskrných očí, zastíněných silnými brýlemi. Kráčival tudy pravidelně několikrát týdně, cestou na pochůzky do Dejvic a vnitřního města.

Silnice byla tehdy nově vydlážděna žulovými kostkami, krajnice chodníková dostala dlaždičkovou úpravu a nově osazenou oddělenou refýž u zastávky elektrické dráhy. Rozkoš pro každého automobilistu se po silnici projet. Směrem do města spěchal služební technický vůz telefonní ústředny a zároveň přijížděla k zastávce nová tramvajová souprava. Chodec učinil jeden krok do jízdní dráhy. V tom okamžiku, kratším než jediný mžik očí, skončil život téměř 88letého starce. Lékař nemocniční záchranky konstatoval okamžitou smrt. Protokol příslušníka dopravní VB suše uvádí: „Řidič technického vozidla telefonní správy se nedopustil dopravního přestupku...“

Měl jsem toho dne fakultní přednášku na dávno již zapomenuté téma. Oddělen od oné pražské události šesti časovými pásmy, incident mne zastihl příštího dne zrána. Během přednášky mi sekretářka obsluhující dálhopis s vldným úsměvem na pulitik položila zprávu v nezvyklém jazyce. Koutkem oka jsem jen zaznamenal slovo TATA a pokračoval ve výkladu... Za malou chvíli ale začal vnímat celou telexovou zprávu; její grafický vzhled, tištěný v garamondových kapitálkách; snad velikosti píca 12, jak bylo obvyklé pro sdělení telexu, si ještě po tolika letech vybavuji. Počínala slovy: TATA ZEMREL V AUTOMOBILOVE NEHODE...

TATA byl pro mne tatínek, který mi v mládí sametovým barytonem vyprávěl, učil, hrál i zpíval; v dospělosti osobitým úhledným, ostře řezaným zalomeným rukopisem psával za oceán. Písmem,

kterým psávaly děti obou národností na smíšených školách v Pošumaví ještě na konci 19. stol. Otec, který pohladil a povzbudil v čase nemoci; vyhuboval ve zbojnickém období vzpurného mládí...

Přednášku jsem s obtíží dokončil, vybavuje si při ní, že mne od táty dělí nejen oceán, ale i neprodyšná železná mříž ostrahy socialistického tábora. Že o letu na pohřeb nesmím ani pomyslet... Kdo byl můj táta?

Wikipedie používá slova strohá, stručná, technicky přiléhavá, avšak chladná, odcizující; tak, jak to její ediční směrnice a redaktoři požadují. Pedagog, skladatel, varhaník, lektor, docent, editor, spoluzakladatel ČČSH... Jistě tak, pro jeho posluchače, kolegy, spolupracovníky. Pro mne však byl osobnost jedinečná, kouzelná a nejbližší: tatínek. Tento pojem žádné encyklopedie dokonale vyjádřit nemohou. Odešel z tohoto světa právě před 45 lety. Prožil jsem v životě již více osobních tragedií. Tátův odchod ale ve mně zanechal jizvu nejhlubší.

Otci se dostalo mimořádné výsady, že jeho zhudebnění Liturgie ČČSH zaznívá téměř po celé století nejen v jeho rodné vlasti, i na Slovensku a po řadu desetiletí znělo po celou dobu existence původních náboženských obcí na severoamerickém kontinentu.

Tatínkova cesta životní a její odkaz jistě naplnily výrok žalmistův: „Velkou cenu v očích Hospodinových má oddanost jeho věrných až ke smrti... Nezemřu, budu žít a vypravovat o skutcích Hospodinových“ (Ž 116,15; 118,17).

Slavomír Pícha

Zemřel bratr Rostislav Navrátil

Myslel jsem na něj v neděli 26. prosince při úklidu ukazatele písní po bohoslužbách, neboť to byl právě on, kdo jej svého času upravil tak, aby byl snadno použitelný jak ve velkém, tak i malém sále evangelického kostela, kde se ve Zlíně scházíme. Přesněji řečeno domyslel uchycení, které pro nás předtím sestrojil bratr Jiří Pejla, evangelik. Jsme v tom kostele početnější ekumenická rodina, a mohli jsme si to uvědomit i díky svátku Rodiny Páně, kterou jsme si tu neděli připomínali, zatímco bratr Rostislav Navrátil ve zlínské nemocnici, byv zaopatřen svátostmi, opouštěl tento svět. Dožil se pozhnaných 88 let. A my jsme mysleli také na jeho milou choť, katoličku, která nám byla a je blízko, však má také podíl na podobě textilí pro stůl Páně. A ještě jedna „rodinná“ souvislost. Rostislav Navrátil byl (spolu s bratrem Františkem, který byl tu neděli také s námi) dítětem z první rodiny, která se v roce 1921 přihlásila ve městě k vznikající Církvi československé.

S úctou a v modlitbě

Marcel Sladkowski a NO Zlín

Je 33 rokov veľa?

Túto otázku som si položil, keď som zistil, že je 33 rokov od môjho vymenovania za farára v roku 1988 v Bratislave. Príchod bol zvláštny, dostal som dekrét do Bratislavy a tak som sa v nedeľu vybral smer Bratislava, to ešte neboli hranice. Po príchode na Konventnú 11 som sa stretol s farárom Drtinom, ktorý vôbec nevedel o mojom vymenovaní. Bolo mi ho naozaj ľúto. On od roku 1948 do roku 1988 slúžil bohoslužby jedenkrát za mesiac v Bratislave, a to bes súhlasu a aj odmeny. Ľudia na farára Drtinu dodnes spomínajú, ale pamätníkov už je málo. 40 rokov slúžil všetko, čo bolo potrebné. Na prvých bohoslužbách nás bolo v Bratislave cca 10 ľudí spolu s nami dvoma farármí. Po bohoslužbách som ľuďom oznámil, že bohoslužby budú každú nedeľu a každý cirkevný sviatok. Ďalej som oznámil, že každú stredu bude biblická hodina. Mnoho ľudí s tým nesúhlasilo, chceli to mať ako za farára Drtinu. Prevzal som 34 adries a neplatnú cirkevnú pečiatku a potom sme začali riešiť právne veci o legalizácii našej cirkvi na Slovensku. Rok sa stretol s rokom a prišiel 17. november, revolúcia, ktorá priniesla slobodu a mohol som začať pôsobiť tiež mimo hraníc mesta Bratislavy. Roky 1990 až 1993 boli plné zmien a napätia. Dostal som dokonca od popredného predstaviteľa z Ekumenickej rady otázku: „Budete tu hlásať volajaké Čechúnstvo?“ Odpovedal som: „Čo vás po tom!“ Roku 1992 už bol problém s názvom našej cirkvi, a nie len na Slovensku, ale i v Čechách. Pár pomerne naivných ľudí žiadalo, aby sa naša cirkev, jak na Slovensku, tak aj v Čechách, rozdelila. Našťastie rozum zvíťazil. Vytvorili sa dve náboženské obce v Liptovskej Osade a v Košiciach. V Košiciach sa po 50 rokoch na prvej bohoslužbe stretlo 40 príslušníkov cirkvi pozvaných inzerátom v novinách. Tam som dochádzal 12 krát do roka, každú poslednú nedeľu v mesiaci. Tam a späť cca 1000 km. Potom sme už mali štastie, postupne k nám konvertovali teológovia z rôznych cirkví, ktorým bola naša cirkev blízka. Spomeniem len pár: farára Hargaša, sestru farárku Belopotockú, brata farára Lauka, sestru farárku Klímovú. Do Košíc prišiel tiež brat Dovala, ktorý je teraz biskupom v Brne. Tiež spomeniem M. Grausa, ktorý je väzenským duchovným. V Martine pôsobí duchovný R. Mišura, v Košiciach brat R. Kováts. Dnes v NO Bratislava pôsobím ja, Jan Hradil, a diakon je L. Klenovský.

Na záver chcem povedať, že naša cirkev sa zaradila na Slovensku do Ekumenickej rady a dotvára mozaiku kresťanských cirkví. Máme tu pozhnanú prácu a obzvlášť, keď teraz máme v Bratislave svoj vlastný dom.

Keď som nastúpil za farára na Slovensku, mal som 36 rokov, dnes mám 69 rokov. Denne si kladiem otázku, či je dobre, že som tak dlho vo farnosti farárom. Za tie roky som pochoval 50 spolupracovníkov. Bolo trikrát sčítanie ľudu. Prvýkrát sa k našej cirkvi prihlásilo 600 príslušníkov a pri tretom sčítaní sa k nám hlásilo už 1800 príslušníkov. Za to musíme poďakovať Pánu Bohu.

Jan Hradil

Z dopisů našich čtenářů

O nepoužitelnosti farářů

Když jsem před rokem odešel z církevní služby, čekalo mě hledání zaměstnání. Bylo docela zajímavé vystoupit z prostředí církevního „ghetta“. Střet s realitou kolem nás byl ale tvrdý. Navzdory zprávám o nedostatku pracovních sil bylo a je hledání práce pro člověka, který dělal 21 let specifickou činnost, s poněkud úzce zaměřeným vzděláním, docela těžké. Překvapující pro mne bylo, že s nadšeným přijetím jsem se nesetkal ani v oblasti sociálních služeb, byť mám i vyšší odborné vzdělání sociálního směru. Jako farář jsem se práci v sociální oblasti věnoval. Neúspěchy při hledání zaměstnání jsem přičítal svému věku a absenci praxe a i svým nepopíratelným osobním nedostatkům.

Důležitým vysvětlením pro mne ale bylo upozornění jedné mé známé, pracující na vedoucí pozici v církevní instituci, zabývající se sociálními službami. Sdělila mi, že předchozí práce faráře je špatnou kvalifikací pro sociální práci i v církevní organizaci. Setkal jsem se s tím, že i při přijímacím pohovoru na pozici pracovníka v sociálních službách v církevní organizaci, v přímé obslužné péči, vadí i jen drobná zmínka o předchozím duchovním doprovázení. Podle svědectví některých kolegů podobná situace je i ve školství. Proč tomu tak je?

Na to by asi různí lidé dávali různé odpovědi. Mně se při přemýšlení o tom, proč mají faráři tak špatné renomé v sociálních službách, ale i obecně ve společnosti, vybavily konkrétní zážitky. Já sám pocházím z necírkevní rodiny. Poté, co jsem několik let sloužil v církvi, s překvapením jsem zjistil, že největší podíl na mém duchovním vývoji má moje takzvaně „nevěřící“ rodina. V ní jsem převzal určité principy a hodnoty, které jsem později našel v Bibli. Můj otec, kdykoli šel na nějaký církevní pohřeb, přicházel velice našťvaný. Říkal: „Ti faráři neumí nic jiného než lidi strašit.“ Velkým zklamáním pro mne byly dva pohřby mně velmi drahých, láskyplných a obětavých lidí. Velmi zřídka se mi jako faráři stávalo, že bych se zúčastnil církevního rozloučení. Těšil jsem se, že se něčemu přiučím, že v žalu nad ztrátou blízkých lidí uslyším zvěstování naděje, že se účastníci dozví, jak se vyrovnat se situací, ve které se setkávají tváří v tvář s konečností života. Skutečnost byla ale poněkud jiná. V obou případech jsem se dozvěděl především, že drazí zesnulé byli věřící lidé, dlouholetí členové církve. V jednom případě bylo účastníkům pohřbu, většinou necírkevními lidmi, hlasitě a důrazně, v řádu desítek minut, zvěstováno, jak je nutné přijmout Ježíše Krista jako osobního Spasitele. A tak se rozloučení s milovanou maminkou změnilo téměř v pouliční evangelizaci. Ani v jednom případě jsem ale neslyšel zmínku o tom, co tyto lidi pro mne a pro mnoho dalších lidí činilo tak drahými – tedy, že to byli láskyplní obětaví lidé, kteří se, jak mohli, angažovali ve prospěch blízkých, své rodiny a lidí v problémech. Jakoby nejdůležitější bylo samotné budování církve, zbožnost. Ovšem už jsem neslyšel, k čemu to má vést. Že víra a zbožnost mohou být prostředkem k tomu, abychom jeden druhému mohli být bližními. Zvláště při onom rozloučení s maminkou a babičkou rozvětvené

rodiny kontrastovaly zbožné fráze kazatele se vzpomínkami příbuzných zesnulé: ti vyzdvihovali, že jejich maminka byla budovatelem mostů a držela rodinu pohromadě.

Každý ať si zodpoví otázky: Co slyšíme v kázáních? Čím je nám církev? Co je cílem práce kazatelů? Je to shromažďování a upevňování naší skupiny, její identity oproti ostatním? S více lidmi jsem se shodl, že to často je tak, že ani není důležité, co kazatel říká. Důraz je kladen spíše na to, jak to říká, jak se u toho tváří, jak vypadá a jestli používá ty správné věty a formulace, na které jsou lidé v dané skupině zvyklí. Překvapujícím zážitkem pro mne bylo, když jsem s kolegy a kolegyněmi probíral nějaké věroučné materiály. Byli to lidé s předepsaným teologickým vzděláním. Ale stačilo říct tu samou věc poněkud jinak, přiznat, že duchovně čerpám i v jiných částech jedné Kristovy církve než oni, a nastal problém. Výsledkem byly emocionálně vypjaté reakce, dusná atmosféra.

Takže proč mají kazatelé tak špatné renomé? Proč jsou v žebříčku prestiže na posledním místě spolu s politiky a uklízečkami? Asi to bude tím, že si neuvědomují, že jejich cílem nemá být ani tak budování církve v určité podobě, přetváření lidí k něčemu obrazu, šíření ideologie. Kazatelé mají být, jak se vyjádřil Marek Orko Vácha, odborníky na radost. Lidem kolem sebe mají ukazovat důvody k radosti a vděčnosti všemu navzdory, to, že jsme milováni a přijímáni teď a tady takoví, jací jsme. To ovšem předpokládá určitou vlastní duchovní zkušenost či prostou lidskou vyspělost. A to nejde nahradit tím, že vystudují teologii nebo alespoň nějaký kazatelský kurz, naučím se krásně mluvit a dobře u toho vypadat. To potom pouze šířím fráze.

Často opakuji dva citáty. František z Assisi řekl: „Kažte evangelium stále. A když je potřeba, tak i slovy.“ Matka Tereza prý členkám svého řádu říkala: „Nemluvte o Kristu, přinášejte lidem Krista.“

Příznačný je výsledek toho, že jsem k víře přivedl několik lidí. Nezačínal jsem s nimi mluvit o víře. Zajímalo jsem se o ně. Tito lidé se potom ptali sami...

Budme především lidmi. Zajímejme se o to, jak žít v každodenní všední realitě. To je vlastně účel veškeré skutečné spirituality. Tak se vyhneme budování různých církevních, ohraničených a nepřístupných ghett, kde panuje realita virtuální, kde si hraje na domnělé majitele pravdy, kteří se skrz prsty dívají na ty venku...
Marek Ryšánek

Zprávy

Krásné a vydařené Vánoce 2021 v Táboře

Všechny plánované akce adventu a Vánoc se krásně povedly a uskutečnily, kromě jediné (koncertu pěveckého sboru Hlahol, jehož členové byli nemocní). Koncert Nokturna ze Sezimova Ústí, rozdávání a žehnání Betlémského světla se skauty, ekumenou a panem starostou na náměstí, Hod Boží vánoční se společným Vánočním slovem, vánočním divadlem, varhanními skladbami a koledami, které krásně hrál bratr Rataj a zazpívala sestra Andrea Valenta. Učili jsme se i dvě méně známé koledy (Helenka Hrabětová – *Panna na oslu jede ze Slezska* a já *Pod kopečkem*, kterou jsme hrávali na koncertech s Josefem Krčkem a Chairé). Bratr Robert Valenta přitom podával obecenstvu svažené víno, které jsme spolu před koncertem uvařili do termosek na zahřátí v ledovém sboru, a cukroví.

Na Štěpána jsme se sešli k bohoslužbám a rozbalování dárků pod naší živou rostoucí minijedličkou, kterou jsem si v květináči přestěhovala ze Šumavy, když jsem zde před třemi roky začala farářovat.

Pak 30. 12. jsme vyrazili na společný sborový vánoční výšlap na kopec Burkovák – horu Tábor u Nemějice – nevadilo, že prší, vyšli jsme, povídali o historii místa laténské a halštatské doby, husitských poutích tam ve

sředověku... V místě, kde neokelti vystavěli kamenný kruh jsme všichni zapálili od svítýlek svíci, rozžatých při přípitku na hoře Tábor, dlouhatánské prskavky, setrvali v meditativním tichu, chytili se za ruce, zazpívali husitský Otčenáš a pomodlili se.

Rozdělali oheň, podělili se o jídlo a vyprávěli si, zpívali. Vraceli jsme se za tmy lesem, v Bechyni u bratra Arnošta si dali čajík, hry a malování s dětmi před cestou vláčkem Bechyňkou zpět do Tábora.

Na Silvestra jsme objevovali krásy malých uliček v centru Tábora, zpívali a muzicírovali společně koledy, byli navštívit ostatní kostely a pozdravit ekumenické kolegy, pak jsme se loučili se starým rokem – s varhanami

a harmoniemi ze všech sil zpívali Den přeslavný, zvonili na zvony modlitby odcházení starého a příchodu nového, jiného, neopakovatelného.

Poslední akcí byl milý novoroční koncert rodiny Matoškových 2. 1. v modlitebně, kde jsme na závěr opět zpívali společně, povídali při čajích a odsloužili novoroční večerní bohoslužbu, kde každý účastník po večeri Páně v kruhu se pomodlil, pronesl přání, co by rád(-a) vykonal(-a) v novém roce, požehnali jsme si a pak dlouho povídali, až do noci. Kdy nám hrací zvoneček z Insbrucku po mém tátovi zahrál naposled Tichou noc.

Kéž Bůh žehná naší maličké obrozující se náboženské obci i vám všem, co toto čtete! Kéž umíme společně s rychle se měnící dobou proměňovat také, roztavovat led v srdcích svých i druhých a užívat každíčké chvíle našich životů.

P. F. 2022 z Tábora, **K. M. Lukasová a spol.**

A naše novoroční sborové motto? - JEZ, TANCUJ, MODLI SE A PRACUJ!

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Svatba v Káně Galilejské

Poznáte, které z následujících vět jsou pravdivé? Pokud ano, získáte písmenka do tajenky.

1. Na svatbu byla pozvána i Ježíšova matka. ANO (P) NE (O)
2. Přivedla s sebou i Ježíše, i když on pozván nebyl. ANO (S) NE (R)
3. Po nějaké době matka Ježíše upozornila, že už dochází víno. ANO (V) NE (P)
4. Ježíš se zaradoval, že tuto situaci může využít k vykonání zázraku. ANO (E) NE (N)
5. Matka řekla služebníkům, ať udělají vše, co jim Ježíš nařídí. ANO (Í) NE (A)
6. Bylo tam dvacet kamenných nádob, určených k mytí. ANO (T) NE (Z)
7. Ježíš řekl služebníkům, aby nádoby naplnili vodou. ANO (Á) NE (R)
8. Služebníci však neposlechli, tak je naplnili Ježíšovi učedníci. ANO (Y) NE (Z)
9. Ježíš pak řekl, ať z nádob nabere a dají ochutnat správci hostiny. ANO (R) NE (L)
10. Vodu totiž proměnil ve víno. ANO (A) NE (S)
11. Správce hostiny byl překvapen, že ženich nechal nejlepší víno až nakonec, tak bylo to víno dobré. ANO (K) NE (K)

(Řešení z minulého čísla: Milovaný Syn.)

Jana Krajčířiková

EXTENZE 2022
na téma
K čemu je teologie?

13.1. doc. ThDr. Jiří Vogel, Th.D.
Teologie mezi církví, univerzitou a občanskou společností

20.1. doc. PhDr. Jiří Pavlík, Ph.D.
Teologie a výzvy pro současné křesťanství

27.1. Mgr. Martin Pavlík
Vyprovokovat životně důležité otázky: k významu teologie u Dietricha Bonhoeffera

3.2. ThDr. Petr Jan Vinš
K čemu je ekumena, aneb rady zkušeného aparátčíka

10.2. Mgr. Kateřina Hlaváčová
Imperativ smrti

Vždy ve čtvrtek od 19:00 ve Farského sále
(Dykova 1, Praha 10) ve vzájemné spolupráci
HTF UK a ČČSH Vinohrady.

HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ
FAKULTA
UNIVERZITA KARLOVA
htf.cuni.cz

Husův sbor Vinohrady
Dykova 1, Praha 10
hs-vinohrady.cz

Z ekumeny

Viděli jsme na východě...

Dokončení ze str. 1

Matoušova. Následuje krátká homilie pod označením rozjímání a závěrečná modlitba.

V navrženém pořadu bohoslužby se každoročně objevuje kromě textů i symbolický akt. V souvislosti s mottem letošního Týdne byla jako symbol zvolena hvězda. Dle doporučení byste si proto předem měli připravit modrou látku, která bude zavěšena na vybrané místo – bude evokovat noční oblohu, a velkou hvězdu, která na ni bude umístěna. A dále papírové hvězdy, které budou mít u sebe účastníci bohoslužby, při níž budou vyzváni, aby přistoupili a přidali svou hvězdu na látku. Nedílnou součástí jsou i písně. S vřelým doporučením jejich nácviku navrhuji předem poslech na přiložených youtubových odkazech, neb se v několika případech jedná o nádherné, ale pro Evropany nezvyklé melodie Blízkého východu. Byla by však škoda rezignovat na možnost se písně naučit a do bohoslužby je zařadit s odkazem na naše bratry a sestry na Blízkém východě.

Navržený bohoslužebný pořad, texty a písně mohou být používány nejen při Týdnu modliteb za jednotu křesťanů (18. - 25. 1.), ale po celý rok. Mohou se přizpůsobit potřebám místního společenství. V případě, že slouží k ekumenickým bohoslužbám, by se k případným úpravám mělo přistupovat ekumenicky. Modlitby a další texty mohou i jednotlivé církve vložit do svých bohoslužeb, úvahy a reflexe na jednotlivé dny užít k biblickým hodinám, přičemž rozhovor o textu lze shrnout v přímluvné modlitbě pro příslušný den. Texty mohou rovněž mnohým sloužit k soukromé modlitbě a reflexi. „Posílí se tak jejich vědomí, že při modlitbě za viditelnější jednotu Kristovy církve setrvávají ve společenství s dalšími lidmi po celém světě.“

Programovou brožuru k Týdnu modliteb za jednotu křesťanů 2022 si můžete stáhnout na stránkách Ekumenické rady církví v ČR.

Vyjděme do nového roku s Nadějí, Radostí, Láskou a Pokojem, jichž se nám dostává opět v narozeném našem Pánu Ježíši Kristu, jenž nás vede k sobě navzájem v naději, lásce, radosti a pokoji, v našich osobních vztazích, v církvi i mezi církvemi v celé ekumeně po celém světě.

Hana Tonzarová

